

Til lovforslag nr. L 51. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 28. maj 1990

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven

(Maskeringsforbud)

[af Knud Lind (FP) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af spørgsmålene er optrykt som bilag til betænkningen sammen med ministerens besvarelser heraf.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets og Kristeligt Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (KRF):

Til § 1

1) Den foreslåede § 134 b affattes således:

»§ 134 b. Den, der i forening med andre personer færdes på offentligt sted med ansigtet helt eller delvis tildækket med hætte, maske, bemaling eller lignende på en måde, der er egnet til at hindre identifikation, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for tildækning af ansigtet, der foretages for at beskytte mod vejrliget, eller som tjener andet anerkendelsesværdigt formål.«

Bemærkninger

Til nr. 1

På baggrund af den kritik, der blev fremsat ved 1. behandling af lovforslaget, er formuleringen ændret i overensstemmelse med det forslag til formulering, som justitsministeren har givet som svar på to af udvalgets spørgsmål.

Det forudsættes, at f.eks. karneval, fastelavn og roligans vil blive betragtet som anerkendelsesværdige formål.

Grethe Fenger Møller (KF) fmd. Fischer (KF) Helge Adam Møller (KF) Bjørn Elmquist (V)

Inge Dahl-Sørensen (V) Knud Lind (FP) Kirsten Lee (RV) Nør Christensen (CD)

Inger Stilling Pedersen (KRF) Erling Christensen (S) Ole Espersen (S) Søren Hansen (S)

Torben Lund (S) Lissa Mathiasen (S) Carsten Andersen (SF) Leif Hermann (SF)

Ebba Strange (SF) nfm.

Nogle af udvalget stillede spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelser heraf

Spørgsmål:

1. Udvalget udbeder sig ministerens juridiske kommentarer til forslaget lovtekst med henblik på en eventuel omredigering, således at formålet med lovforslaget tilgodeses mest muligt.

2. Udvalget udbeder sig specielt udtalelse fra ministeren om, hvorvidt sætningen »der er egnet til og efter omstændighederne bestemt til« rent bevismæssigt svækker forslaget.

3. Hvilke ændringer i lovteksten ville ministeren foreslå til lovteksten, som ville gøre det bedre egnet til vedtagelse?

Svar:

1. Efter den foreslåede affattelse af § 134 b gælder maskeringsforbudet for personer, »der deltager i eller er på vej til en offentlig forsamling under åben himmel, optog, opløb eller lignende offentlig foreteelse«.

Den stedlige afgrænsning af anvendelsesområdet for maskeringsforbudet kan med den anførte formulering give anledning til en vis tvivl.

Udtrykket »under åben himmel« indebærer, at det må anses for meget usikkert, om forbudet f.eks. vil kunne finde anvendelse i forbindelse med aktioner i butikcentre, offentlige kontorer, forlystelsessteder m.v., hvortil der i åbningstiden er almindelig adgang.

Også udtrykket »offentlig« kan give anledning til fortolkningstvivl. Hvis der hermed menes »på offentligt sted«, forekommer betingelsen »under åben himmel« både overflødig og misvisende. Et offentligt sted behøver ikke nødvendigvis at være under åben himmel, og omvendt er det langt fra alle steder, der befinder sig under åben himmel, der kan betegnes som et offentligt sted.

Hvis udtrykket »offentlig« sigter til, at maskeringsforbudet kun skal gælde i tilfælde, hvor der er adgang for enhver til at deltage i for-

samlingen, optoget m.v., vil formålet med maskeringsforbudet næppe kunne opnås.

2. Situationsbeskrivelsen »deltager i eller er på vej til« indebærer formentlig, at forbudet ikke vil kunne anvendes på maskerede personer på vej *bort fra* en forsamling m.v.

3. Med hensyn til udtrykket »efter omstændighederne bestemt til« kan der rejses spørgsmål om, hvilken selvstændig betydning dette krav har ved siden af kravet om, at maskeringen skal være egnet til at hindre identifikation. Formuleringen »efter omstændighederne bestemt til« kunne muligvis forstås således, at det ikke er tilstrækkeligt, at maskeringen ud fra en objektiv bedømmelse er egnet til at hindre identifikation, men at der herudover kræves bevis for, at hindring af identifikation har været det tilsigtede formål med maskeringen.

4. Den foreslåede bestemmelse i § 134 b, stk. 2, kriminaliserer visse forhold, der kan betragtes som forsøgshandlinger i relation til § 134 b, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at de angivne handlinger skal bedømmes som fuldbyrdede forhold med den virkning, at bestemmelsen i straffelovens § 22 om strafophør på grund af frivillig tilbagetræden fra forsøg ikke vil kunne komme i betragtning. Når bortses fra denne afskæring af frivillig tilbagetræden, som i denne forbindelse næppe vil have nogen praktisk betydning, forekommer bestemmelsen overflødig ved siden af straffelovens almindelige bestemmelse i § 21 om forsøg.

5. Hvad endelig angår den foreslåede bestemmelse i § 134 b, stk. 3, hvorefter politiet kan tillade undtagelse fra maskeringsforbudet, når der ikke foreligger fare for den offentlige orden og sikkerhed, bemærkes, at formuleringen af flere grunde forekommer uheldig.

Bilag til bet. o. lovf. vedr. straffeloven

For det første fører en naturlig læsning af bestemmelsen til, at tilladelse skal indhentes fra politiet forud for maskeringen. I så fald ville man påføre både borgere og politi et unødvendigt bureaukrati.

Bestemmelsen kunne imidlertid også forstås på den måde, at det i det enkelte tilfælde vil være overladt til den pågældende polititjenestemand på stedet at tage stilling til, om en konstateret maskering eller forsøg herpå kan tillades.

Uanset hvilken forståelse der lægges til grund, synes bestemmelsen at overlade det til politiets frie skøn at afgøre, om en maskering kan tillades som lovlig eller ikke. Det bemærkes herved, at politiet efter bestemmelsen *kan* tillade undtagelse, når der ikke foreligger fare for den offentlige orden og sikkerhed. Politiet kan således også nægte at meddele tilladelse, selv om der ikke foreligger nogen fare.

Det må af retstekniske grunde anses for uheldigt at lade lovligheden af maskeringer m.v., der tjener et legitimt formål, bero på en sådan tilladelsesordning.

Spørgsmål 4:

På baggrund af kritikken ved 1. behandling af formuleringen af det foreslåede § 134 b, stk. 3, udbeder udvalget sig ministerens forslag til en omformulering af bestemmelsen i relation til grundlovens bestemmelser om demonstrationsfrihed.

Spørgsmål 5:

Hvorledes skal den foreslåede § 134 b efter ministerens opfattelse udformes, hvis den skal være anvendelig i praksis?

Svar:

Efter Justitsministeriets opfattelse kunne en bestemmelse om et maskeringsforbud f.eks. udformes på følgende måde:

»§ 134 b. Den, der i forening med andre personer færdes på offentligt sted med ansigtet helt eller delvis tildækket med hætte, maske, bemaling eller lignende på en måde, der er egnet til at hindre identifikation, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder ikke for tildækning af ansigtet, der foretages for at beskytte mod vejrliget, eller som tjener andet anerkendelsesværdigt formål.«